

EPISCOPUL NICOLAE IVAN — REALIZATORUL CTITORIEI PENTRU VEȘNICIE DIN CLUJ NAPOCA

Se împlinesc o sută de ani de când episcopul Nicolae Ivan, harnicul nostru episcop, pune piatra de temelie pentru Catedrala din Cluj. Viața spirituală și edilitară a Arhiepiscopului Clujului este marcată de misiunea extraordinară a acestui om trimis de Dumnezeu după Marea Unire.

Catedrala a început-o în 1923, reședința Arhiepiscopală a fost procurată de el, Facultatea de Teologie a fost înființată tot de către el, biserica Sfântul Nicolae este ctitoria lui, foaia eparhială „*Renașterea*” este rodul strădaniei lui, precum și multe biserici și mănăstiri.

În monografia Episcopului Nicolae Ivan, pe bună dreptate, referitor la Catedrala din Cluj ni se spune că „*este un mare monument al ortodoxiei române, iar în ce privește Transilvania ea rămâne ca o operă singulară și inegalabilă*”¹.

Nicolae Ivan a voit și a reușit ca această Catedrală să fie inima Clujului. Dorința lui ca în fața Catedralei să fie așezată statuia ecvestră a lui Avram Iancu nu s-a putut realiza atunci, dar în viitor s-a realizat.

Apucându-se să clădească Catedrala din Cluj, episcopul Nicolae Ivan avea experiența bogată a realizării Catedralei din Sibiu. Efortul pe care l-a depus a fost imens. Arhitecții aleși au

¹ *Episcopul Nicolae Ivan*, Ediția a II-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, p. 115.

fost Constantin Pomponiu și George Cristinel, iar punerea pietrei fundamentale a avut loc duminică 7 octombrie 1923.

Zece ani de zile, până la 5 noiembrie 1933, episcopul Nicolae Ivan a ars, și în persoana lui s-au pus în practică versurile lui Tudor Arghezi: „*Altarul ca să fie,/ Și pietrele să ție/ Cer inima și viața/ Zidite-n temelie*”.

Spațiul sacru al Catedralei era înțeles de Nicolae Ivan în sensul celor spuse de Solomon la sfințirea templului din Ierusalim: „*Să-Ți fie ochii Tăi deschiși ziua și noaptea la templul acesta, la acest loc pentru care Tu ai zis: «Numele Meu va fi acolo»; să ascuți strigarea și rugăciunea cu care robul Tău se va ruga în locul acesta*” (3 Regi 8, 29).

Calitatea spațiului sacru, după afirmația lui Mircea Eliade, este una deosebită de tot ce e în jur: „*Pentru omul religios, spațiul nu este omogen; el prezintă rupturi, falii: există porțiuni de spațiu diferite de celelalte... Există un spațiu sacru, prin urmare «puternic», semnificativ, și există alte spații, neconsacrate, prin urmare, lipsite de structură, de consistență, într-un cuvânt, amorfe*”².

Înainte de a se ridica măreața Catedrala din Cluj, Nicolae Ivan scria primăriei referitor la bisericuța care slujise până atunci de catedrală: „*Ascunsă la un capăt al orașului, ca o mărturie a umilinței și dejosirii noastre stă bisericuța noastră ce a servit ca loc de rugăciune puținilor credincioși care au îndrăznit a se numi fii ai Bisericii greco-ortodoxe române. Așezată pe o colină, strâmtorată de curtea și casa parohială, împrejmuită cu un gard de scânduri, cu stâlpi plecați la pământ, par a striga: ajutor!*”³.

Au fost multe demersurile pe care a trebuit să le facă episcopul Nicolae Ivan până ce pe 7 octombrie 1923 s-a putut pune piatra de

² MIRCEA ELIADE, *Sacrul și profanul*, Editura Humanitas, București, 1992, p. 21.

³ Episcopul Nicolae Ivan, *op. cit.*, p. 117.

temelie. „*Dimineața s-a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica Sfânta Treime, iar apoi s-a făcut procesiune până la locul edificării. Au fost prezente autoritățile civile, credincioși din Cluj și din localitățile apropiate, precum și mulțime de preoți*”. Catedrala ce se va construi va fi un monument simbolic al ortodocșilor din toată Transilvania.

Se împlinesc de atunci o sută de ani și ne aducem cu drag aminte de euforia ce i-a stăpânit atunci pe toți românii. Aceeași euforie a fost prezentă și în decembrie 1989 când a căzut comunismul. În ambele situații nu-ți puteai închipui că vor veni vremuri în care s-ar putea spune un cuvânt rău împotriva Bisericii.

Și totuși vremurile au venit. Dacă marea masă a locuitorilor din Cluj-Napoca au respectul cuvenit față de cele spirituale, mai sunt și unele atitudini care fac discordanță și pe care noi, cei ce iubim Biserica, ar trebui să fim în stare să le contracărăm. Suntem și noi însă oameni cu slăbiciuni și-L rugăm pe Dumnezeu să intervină.

Oricum, ne aducem aminte că acum o sută de ani s-a pus piatra de temelie pentru simbolică Catedrală din Cluj-Napoca și-L rugăm pe Dumnezeu să ne ajute să definitivăm lucrările de înfrumusețare pe care le-am demarat.

†ANDREI

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*